

Előfizetési ár
MAGYAR DOHÁNYUSZÁG^o-ra
 Egész évre . . . 6 frt.
 Fél évre . . . 3 frt.
 Megrendelés a kiadóhivataltól
 vagy utalvánnyal minden
 postahivataltól eszközölhető.
SZERKESZTŐSÉG:
Budapest,
Vl., Podmaniczky-utca 1.

MAGYAR DOHÁNYUSZÁG.

Előfizetési ár
MAGYAR DOHÁNYUSZÁG^o-ra
 Egész évre . . . 6 frt.
 Fél évre . . . 3 frt.
 Megrendelés a kiadóhivataltól
 vagy utalvánnyal minden
 postahivataltól eszközölhető.
KIADÓHIVATAL:
Budapest, VI. Podmaniczky-utca 1. sz.

A dohánytermelést és dohánykereskedést felkaroló gazdasági szaklap

Megjelenik minden hó 1-én és 16-án.

Hirdetéseket felv. sz a kiadóhivatal és az ország minden hirdetés-gyűjtő ügynöksége.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató:
DARÓCZI VILMOS.

Hirdetések Negyed oldal 10 frt; kisebb hirdetéseknek minden petit sor 4 kr.

TARTALOM: A dohánybeváltási új árszabályzat. *Daróczi Vilmostól.* — A finom kerti dohány érdekében. *Orády Páltól.* — A szegedi rózsadohány és a sűrű ültetés. *Daróczi Vilmostól.* — Dohánybeváltási eredmények: I. Karácsondról, *Szogh Lajostól.* — II. Berek-Böszörményről, *Fleischer Miksától.* — A dohány az ezredéves kiállításon. Mutatványok *Daróczi Vilmos* jelentéséből: II. Az erjedés III. A dohány egyenletessége. Sűrűbb ültetés (ábrával). — A melegágyak sorbavetése és a pikírozás. *Daróczi Vilmostól.* — Vegyesek. — Szerkesztői üzenetek. — Az 1898-1900. évekre megállapított dohánybeváltási árszabályzat hirdetmény. — A dohánygyártmány-ládák szállítására vonatkozó pályázati hirdetmény. — Hirdetések.

A dohánybeváltási új árszabályzat.

Miként lapunk mult számában röviden már jeleztük: a pénzügyministerium kiadta az 1898-1900. évekre szóló dohánybeváltási árszabályzatot, amelyet mai számunk 7. oldalán találunk olvasóink.

Az én felfogásom szerint: ez az új beváltási szabályzat, a termelési viszonyok helyes mérlegelésével, s a termelők és a jövedék érdekeinek egyaránt igazságos és méltányos tekintetbe vételével lett megállapítva, — s a legfőbb érdeme az, hogy hivatva van a termelőket a jobb minőségű dohány előállítására ösztönözni és erre való törekvésüket fokozni, anyagilag is méltányolni.

Különösen előnyös az új szabályzat azon termelési területekre nézve, amelyek jobb gyártási anyagot és szivar takaró leveleket képesek előállítani, — mert a szivarlevelek ára, — ezeknek eddig érvényben volt áraihoz képest — tetemesen fölemeltetett. Ez az áremelés leginkább abban rejlik, hogy a szivarboríték levelek eddigi három osztálya eltöröltetett, s ezután az összes szivarlevelek csak egy osztály-

ban fognak átvétetni. S éppen ez képezi a nagy kedvezményt és könnyítést, — mert eddig a szivarboríték levelek I. osztályának 104-, a II. osztályának 88-, a III. osztályának 76 korona volt 100 kilogrammonként a beváltási ára, s már most ha úgy vesszük, hogy mind a három osztály egyenlő arányban került beváltásra, vagyis az I. oszt. éppen egyharmad részét képezte a beváltott mennyiségnek: akkor 89 $\frac{1}{3}$ korona (= 44 frt 42 kr.) lett volna a szivarlevelek átlagára, — csak hogy a valóságban ez távolról sem így volt, mert a dohányjövedékeknek 1896. évi statisztikája szerint: az egész országban beváltott szivarboríték levelek összes mennyiségének az I. oszt. levelek csak egytized (0.1%) százalékát, a II. osztályu levelek pedig három és öttized (3.5%) százalékát, míg a III. oszt. levelek kilenczvenhat és négytized (96.4%) százalékát képezték, — tehát a szivarboríték leveleknek jóformán összes mennyisége — elenyésző csekély kivétellel — majdnem mind III. osztályu volt, és ezeknek eddigi átlagára legfeljebb 77-78 koronára tehető, — míg az új árszabás szerint: ezután mindennemű szivarboríték levél, egyetlen osztályban, egyformán 95 korona árban fog beváltatni, — az áremelés tehát méter-mázsánként 18-17 koronát tesz, — s mondani sem kell, hogy ez már óriási különbség. Ilyen ár mellett bizonyára minden termelő meg fogja gondolni, hogy a szivarborítékra alkalmas anyagot nem engedni az első osztályu dohányok közé kevertetni, hanem külön csoportoztatja és külön kezelteti, s ilyen kecsesgető ár mellett már érdemes lesz minden erővel oda törekedni, hogy minél nagyobb mennyiségű szivaranyagot állítsunk elő, mert a jövőben ez

a legjobban kifizeti magát és az új szabályzatban az anyag minőségi körülírása és meghatározása is olyan szabatos és félre nem ismerhető, hogy egy kis jóakarattal és szorgalommal könnyű lesz annak megfelelni, csak akarni kell; — már pedig méter-mázsánként 17-18 korona többletért mindegyesre érdemes, az ilyen anyag előállítására igényelt több munkát és áldozatot meghozni.

De nemcsak a szivarboríték leveleknél történt lényeges áremelés, hanem a mindennemű közönséges, kerti, muskatál és kapadohány levelek árai szintén számbavehetőleg felemeltettek, még pedig oly formán, hogy a közönséges leveleknél eddig szokásban volt válogatott a) és b) osztály helyett, ezután csak általában válogatott osztály leend, ami az igazságos osztályozást nagyon megkönnyíti, s e mellett az árak itt is emeltettek, — mert eddig a válogatott a) osztályának 64, s a válogatott b) osztályának 60 korona, tehát átlag 62 korona volt az ára, míg ezután, a közönséges levelek válogatott osztályának 70 kor. lesz a beváltási ára és így az áremelés ennél 8 korona; — az I. osztályu eddig 49 korona volt, ezután 52 korona lesz, tehát ez is emeltetett 3 koronával.

A kerti leveleknél eltöröltetett az eddigi válogatott osztály, amely ugyanis csekély mennyiséget képezett, — s 4 osztályban együvé csoportosították a kerti, erdélyi kerti, csetneki és szentandrási muskatál levelek, amelyeknek eddigi II. osztálya 50-ról 60 koronára, III. osztálya pedig 32-ről 40 koronára emeltetett, — és így a jövőben négy osztályba sorozott kerti leveleknél ezután teljesen ki lesz zárva az az eshetőség, hogy az e fajta dohányoknál

Szőlőtrágya-kompozíciót
és szőlők alá való mindennemű műtrágyákat

elismert kitűnő minőségben ajánl

a „*Hungaria*” műtrágya, kén-sav és vegyi-
ipar részvénytársaság

Budapest, Váci-körút 21. szám.

Részletes utasítást kívánatra ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

a termelőnek olyan rossz átlagára legyen, mint ahogy eddig gyakorta előfordult.

A kapadohányok ugyan csak az I. osztálya lett felemelve, de ez elég jelentékeny, amennyiben az eddigi 56 korona 60 koronára emeltetett.

A fehér virágu muskatál levelek, a csetneki és szentandrászi muskatál levelektől elkülönítve fognak beváltatni, az I. osztályban 60-, a II.-ban 40-, s a III.-ikban 30 korona árban, — amely a csetneki és szentandrászi muskatály levelek II., III. és IV., osztálya árának felel meg.

De mintha hallanám sok termelőnek az elégtelentlen sópánc odását, hogy mi haszna a magasabb osztályok áremelésének, mikor egyuttal leszállított a közönséges levelek II. osztálya 37-ről 36 koronára, a III. osztály 26-ról 24 koronára, a mindennemű kihányás 16-ról 12 koronára, s a hulladék 12-ről 6 koronára. — Jól tudom, hogy a legalsóbbrendű anyagok árának illetően leszállítása sok termelőnél visszatetszést fog kelteni; — kérnem kell azonban a termelőket, hogy higgyék el nekem, aki másfél évtized óta egész erőm és lelkesedéssel szolgálom a magyar dohányügyet, s minden lehető elkövettem, hogy a termelők jogos érdekei minden tekintetben méltányoltassanak és helyzetük javíttassék, higgyék el — mondok, hogy az új árszabályzattal szemben nincsen ok elégletlenkedni, s nem lehet és nem szabad ezt az alsóbb osztályok árának leszállítása szempontjából megítélni; — mert hiszen a jelenlegi viszonyok között, amidőn minden törekvés oda irányul, hogy minél jobb és csakis jó dohányanyagot állítsunk elő: ily körülmények mellett csak nem számíthatott arra senki, hogy valamennyi osztálynak, tehát a rossz anyagok az árát is fel fogják emelni, — mert ez oly elhibázott lépés, oly téves és ferde felfogás lenne, hogy — őszintén szólva — igazságosan ítélni és higgadtan gondolkozni tudó emberről ily tulajdonságát kívánásigot nem is szabad feltételezni.

Sőt nem habozom kijelenteni, hogy én, az új árszabályzatban, dohánytermelésünk jobb jövőjének hajnalát látom feltűnni, — mert ez az első lépés ama cél felé, amely haladásunknak első és legfőbb feltétele: hogy a jó minőség előállítására bázisozzuk termelésünket, amely csakis úgy érvényesülhet, ha a jobb anyagok érdem szerint méltányoltatnak, a rossz anyag pedig — szükség esetén — erőszakkal is kiküszöböltetik, mivel — a világkereskedelem dohánypiacizain uralkodó általános irányelveket figyelembe véve — dohánytermelésünk másként nem existálhat.

Lapunk mult évi folyamának 10. számában, amidőn az új beváltási árszabályzat megállapításának irányezmeit fejtegettem, szóról-szóra azt mondtam s most is azt mondom, hogy: „a világért se szeretném, ha valaki félreértene s azt gondolná, hogy én a termelők fáradságát nem akarom méltányolni, sőt a II. és III. osztályu anyag beváltási árának nem hogy emelését, de leszállítását proponálom. — 14 év óta, lapomnak, minden egyes számában, a termelők előhaladása, joga, haszna és boldogulása

érdekeiben küzdök s mindig azt hangoztattam, hogy az igyekezetet, jóakaratot, haladást, érdeme szerint méltányolni és jutalmazni kell; de éppen én mondtam azt is már évek óta, hogy dohánytermelésünk és egész dohányügyünk előbbre menetelét csakis úgy érhetjük el, ha a jobb minőségű anyag árát emeljük, a rossz minőségű anyag árát pedig leszállítjuk. Hogy tehát a jobb minőség előállítására való törekvés valahára ösztönzést nyerjen: azért tartom szükségesnek, hogy a közönséges rossz anyagok az ára nem csak hogy ne emeltessek, sőt még a mainál is lejjebb szállíttassék; s a ki az ügynek igaz barátja és elfogulatlan bírálója: az be fogja látni, hogy ezzel is csak a termelők javát és jól felfogott érdekét kívánom előmozdítani”.

S habár távol áll tőlem, mintha én azt vélném, hogy most már mindent elérünk és beváltási rendszerünk az új árszabályzat életbe léptetésével többé már nem enged semmi kívánni valót; — a világért sem! — mert én és lapom ezután is minden lehető el fogunk követni a dohánytermelés anyagi rentabilitásának fejlesztése, emelése érdekében; — de azt igenis szívesen elismerem, hogy az új beváltási szabályzat az általam sürgetett irányelvnek alapjában véve megfelel s mindenestre haladást jelent és előnyös a termelőkre és a termelésre, mert ez mintegy ösztöndíja a jobb minőség előállítására való törekvésnek, amely ha folyvást fejlődni fog: bizonyára mindig nyomon fogja követni az anyagi méltánylás, a beváltási áraknak jövőben való újabb emelése is.

Egyébiránt az új beváltási árszabályzat legnagyobb részében azonos az országos magyar gazdasági egyesület dohánytermelési szakosztályának javaslatával s amidőn az országos gazdasági egyesületnek, illetve a dohánytermelési szakosztálynak — élén az egyesület nagyerőmű elnökeivel és alelnökeivel — a dohánytermelők érdekében kifejtett állandó buzgólkodását és hathatós közbenjárását teljes elismeréssel kiemeljük, egyuttal a pénzügyi kormány s első sorban a dohányjövődéki központi igazgatóság iránt is ki kell fejeznünk hálás érzületünket, azon őszinte jóakarattal, amelylyel az ügy élén állók ezuttal is bebizonyították, hogy a magyar dohányügy érdekeit igazán szívükön viselik s a jövődéki érdekeivel a termelők érdekeit is oly szerencsésen összeegyeztetni tudják, aminek eredménye nem is fog elmaradni, mert a magyar dohánytermelés a megkezdett helyes uton haladva, bizonyára szép virágzásra fog csakhamar emelkedni.

Daróczy Vilmos.

A finom kerti dohány érdekében.

Dohánytermelésünk érdekében szükségesnek tartom, hogy a finom kerti levelek beváltási árát felemeltessek, mert a mostani árak mellett félni lehet, hogy a termelés sem minőség, sem mennyiség tekintetében nem fog emelkedni.

Az idei évben ugyanis kitűnő minőségű s nagy mennyiségű dohányunk termelt s a kincstár is belátta, hogy két-három évi silány termés és rossz árak után méltányosan kell az osztályozásnál eljárni s így ideai jövedelme a termelő és felesnek olyan volt, hogy legalább feles kerteseink, kik már le akartak mondani a kertészkedésről, némileg megnyugtathatók voltak. Azonban a beváltási árak alacsony volta s a gabona és élelmezés drágasága folytán, daczára az osztályozás méltányosságának, a feles kertészek, jövedelmeikből csak nehezen tudnak így is megélni.

Ilyen minőségű dohány, mint az ideai azonban legfeljebb minden három-négy évben egyszer érhető el, a többi évek általában jóval gyengébb minőségű dohányt szolgáltatnak, mely években a termelő, de a feles kertész is kevés jövedelemmel kénytelen megelégedni.

A finom kerti levelek termelése annyira munkát és figyelmet igényel, hogy a családnak két katasztrális holdnál többet nem adhat a földbirtokos. Ha már most a gyengébb termést vesszük alapul: holdanként egyre-másra hat métermázsza dohányt számítva, jut a két hold után beváltásra 12 métermázsza, azt pedig a mult 1897. évi termést megelőző években érvényes beváltási árakat tekintve, métermázsáját átlag 14 futal magasan számítom, elérhető tehát a két hold föld jövedelme fejében 168 frt, ebből fele a kertészé, tehát 84 forint.

Ezen 84 frtért dolgozott a feles dohányos egész nyáron, májustól kezdve egész a simítás bevégezéséig, tehát január hónapig, nemcsak maga, de legalább négy tagból álló családjá is, tehát kilenc hónapig dolgozott evvel 4—5 ember, illetőleg egy férfi, a felesége és egy vagy két felnőtt családtagja.

Kerestek tehát ezek 4-en naponként 35 krt, jut tehát *egyre-egyre naponként körülbelül nyolcz krajczár napszám*, melyből megélni lehetetlen.

Ezen viszonyokból következik azután az, hogy a gazda csak azért, hogy felesét megtarthassa, kénytelen ezeket más módon jövedelemhez juttatni: így többi között, ingyen lakást ad, az aratásban addig míg a dohány érése nem sürget, munkát azaz részes munkát ad neki; ezen felül feles földjeit ad neki kukoricza és burgonya alá stb. Mindez pedig nem igen előnyös a dohánytermelésre, mert sokszor megcsik, hogy elkésnek a szedéssel és kapálással, mit többé helyre hozni igen nehéz.

A gazda is kénytelen tehát sok áldozatot hozni, hogy a dohánytermelést fentarthassa, pedig az nem válik a termelés előnyére, mert bizonyos, hogy jobban vigyázna a feles is dohányára, ha nem volna kénytelen jövedelmét más foglalkozással biztosítani.

Az ideai évben már reményeltük, hogy a finom kerti dohányok beváltási ára felemeltetik s ezzel biztattuk feles kerteseinket; azonban fájdalom, ez még most sem valósult meg; így tehát kénytelenek vagyunk az iránti kérelmünkre a magas kincstár figyelmét felkérni, nehogy egy közepes vagy rossz év folytán felesünk elveszítsék kedvüket a dohánytermeléstől, mi pedig nemcsak a birtokos osztályra és felesre, de szerény nézetem szerint az államkincstárra is káros volna.

Az érsekújvári dohánybeváltó körzetben u. i. a feles dohányosok már oly gyakorlottak és értelmesek, hogy nehéz volna ezeket ujakkal pótolni, sőt azt hiszem, hogy ujakkal egyáltalán csak silány minőségű árut volnának képesek előállítani.

Mindezek, valamint a kincstár jóakarata is arra késztet, hogy figyelmébe ajánljam az előadottakat a magas miniszteriumnak s kérjem az ügy érdekében, hogy az árak felemelése mielőbb elhatározassék, különben félni lehet, hogy termelésünk nem fog a megkezdett jó uton haladhatni, hanem a tulajdonos is és a feles is figyel-

mét kénytelen lesz más termelési források felé terelni.

Ordódy Pál.

Ordódy Pál urnak a „Köztelek“ f. é. 15-ik számában közölt s onnan átvett fenti cikkére, helyén valónak látjuk megjegyezni, hogy a dohánytermelésnek sok gondot, fáradságot és áldozatot igénylő munkája és a kertészekkel való temérdek vesződése mind igaz és köztudomásu dolog ugyan, de a kertészirtásnak — minden nehézsége mellett — megvan az a tagadhatatlan jóoldala is, hogy a kertészek, mint mindig kéznél lévő munkaerők, szükség esetén egyéb gazdasági munkára is alkalmazhatók; — másrészt a kertészeknek adott feles föld sem igen jöhet különös kedvezmény gyanánt számításba, mert hiszen a gazdák, az ország legnagyobb részében, nemcsak dohányos kertészeknek, de egész idegennek is szívesen adnak földet felébe.

Végül — ami a finom kerti levelek árának felemelése iránti óhajtást illeti, időközben ez — ha nem is valami tetemes mértékben, de elég tisztességesen — teljessébe is mert, amennyiben — a jövő 3 évre megállapított s első cikkünkben részletesen ismertetett új árszabás szerint — a kerti levelek II. és III. osztályának beváltási ára — tehát éppen azok az osztályok, amelyek a termelés legnagyobb kontingensét adják — mtrmáknént 10, illetve 8 koronával felemeltettek és így a finom kerti levelek termelői, jövőre az eddiginél bizonyára jóval nagyobb átlagára számíthatnak.

Szerk.

A szegedi rózsadohány és a sűrű ültetés.

Mindig fordulnak elő olyan esetek, amelyek alkalmasak arra, hogy azokból bizonyos következtetéseket vonhassunk.

Ilyen például az alábbi eset, amely Györgyei Ilés urnak tápió-györgyei uradalmában történt, amelyből szintén igen fontos tanulságot meríthetünk.

A nevezett birtokosról rég el van ismerve, hogy a dohány okserű termelése terén minden lehető a megtesz, — különböző dohányműtrágyákkal tett kísérletezései az egész köztetre nézve irányadól tekinthetők, — dohányának kezelése és összeállítás a s az ebben nyilvánuló rend és csin igazán mintaserű. — aminek eredményeztán, hogy beszállított dohányja, a beváltásnál — a körzet viszonyaihoz mérten — mindig teljes elismerésben részesül.

Ez a kitűnő nagytermelő, tápió-györgyei uradalmában, többek közt a szegedi, ugynevezett rózsadohány termelésével is tett kísérletet.

Ezzel a dohányfajjal ugyan az országban már több helyt is tétettek kísérletek, de nem mondhatnám, hogy teljes eredményel, mert bizony sok helyt nem vált be. Így például nem válik be az aradi körzetben, mert ott ez a dohány minőségileg rosszabb s az égési is csekélyebb.

A tápió-györgyei gazdaságban azonban a rózsadohány már fényesen beváltak s mint az uradalomnak a dohánytermelés terén általam régen ismert és tisztelt szaktektintélye: Krammer Samu úr előadta: ugy mennyiségileg, mint minőségileg, teljesen kielégítő termést adott. Ez a dohányfaj ugyan sokkal könnyebb a többi dohánynoknál, de a levélzete annál dúsabb és ez a terméshozam különbségét kiegyenlíti. Hanem a termelés sikere a rózsadohánynál csakis ugy van biztosítva, ha az sűrűn lesz kiültetve.

Nagy elégtételre és örömdömrre szolgál a sűrű ültetésre nézve tett ez a megjegyzés, — mert mikor mintegy 6 évvel ezelőtt, a dohányok sűrűbb ültetésének

eszméjét hazánkban megpenditettem: sok régi jó termelő kinevetett érte, — de bizony ma már nem nevethetnek, mert a következés nekem adott igazat, mivel ahol a sűrűbb ültetést megpróbálták, az mindenütt nemcsak jónak, de a régihez képest sokkal jobbnak bizonyult. A sűrűbb ültetés tehát olv lényeges dolog, s hazai termelési viszonyaink között annyira szükséges és hasznos, hogy azt minden termelőnek a legmelegebben ajánlhatom.

A beváltásnál láttam ezt a Györgyei-féle rózsadohányt, s elmondhatom róla, hogy az egyenlő szép barnapiros színű, rendezen és tökéletesen be van szárítva, semmi felesleges nyirkosságot nem tartalmaz, teljesen egészséges és semminémű gyanus jel nem mutatkozik rajta, amelyről

Dohánybeváltási eredmények.

1.

Karácsond, 1898. február. 17.

Tekintetes Szerkesztő úr!

Becses lapjának a termelőkhöz intézett felhívása folytán, bátorságot veszek magamnak arra, hogy — bár gyakorlatlan tollal — de sok tanulságot nyújtó dohánytermelésünkről némi adatokkal szolgáljak. — azon reményben, hogy az előadottakból Tekintetesség helyzetünkről magának képet alkotni, s az általa felfedezett hibáknak kiküszöbölésére alkalmilag jó tanácsot adni szíves leend.

Bereltvis Endre cs. és kir. kamarás urnak kezelésem alatti gazdaságában, évek során át 100, később a terület redukció folytán 90 hold (a, 1200 □ öl) földben lett évről-évre ugynevezett tiszai dohány termelve, és pedig 50 (majd 45) hold házilag, havi munkásokkal, a másik 50 (45) hold pedig feles dohánnyal.

A majorságiilag termelt dohány mindig a birtok magasabb fekvésű, kevésbé kötött, a jövedék által könnyebb, megfelelőbb, dohánytermelésre alkalmasabbnak talált területen, a feles dohány pedig az aisébb, egyik dohánnyos tanyánkhoz közelebb eső alantasabb, kötöttebb talajon lett művelve.

1894. évig az eredmény az volt, hogy

azt lehetne következtetni, hogy a fermentálás alatt meghibásodik.

Ezzel a dohányfajjal tehát az arra való talajon bátran kísérletet lehet tenni és a neki megfelelő helyen remélhetőleg mindenütt jól fog sikerülni.

A sűrűbb ültetést azonban nemcsak ezen fajta, de minden más fajta — u. m. a tiszai, debreczeni, aradi, szuloki — dohánynoknál is alkalmazni kell, hogy ez által a levelek finomabbak, vékonyabbak és a szivartakarásra alkalmasak legyenek. Csak a mag legyen jól megválasztva, még pedig ugy és olyan magnóvényekről, amelyeknek levelein a bordák egymástól távol és egyenes vonalban vannak.

Daróczi Vilmos.

majorsági dohánnyal évenként és holdaként (a, 1200 □ öl) 8—27 forinttal adtt többet tiszta haszon gyanánt, mint a feleskertészek által művelt terület.

1894-től kezdve azonban a helyzet teljesen megváltozott, mert a felső, eddig majorságiilag kezelt területen a bagoly-pille hernyója oly tetemes károkat okozott, hogy a termés nemcsak mennyiségileg nagyon leszált, hanem a levágott, majd újra sarjadott dohány későn is érett be, s durvább, tökéletlenebb is maradt.

Daczára ezen szemmel látható okoknak, a majorsági termelés rossz eredménye, felsőbb helyen, a helytelen megmunkálásnak, hiányos kezelésnek tudatott be.

Ezen okból, az 1897. évre, a majorsági termelés helyett is átmentem a feles termelésre.

Mint a mult nyáron levélelég is panaszkodtam, a bagoly-pille hernyója ez évben is megkeresett, s dohánnyunkat — mint már előbb 2 éven át — most ismét tönkre tette.

Ezen körülményre elég világot vet az itt bemutatott dohánybeváltási eredmény, a melyet azon megjegyzéssel közlök, hogy — miként más éveken, ugy most is — a beváltásnál a legmértányosabb és a legigazságosabb eljárást tapasztaltam.

A beváltási eredmény, a fuvardij pótlék beszámítása nélkül, a következő volt:

Megnevezés.	I.	II.	III.	Kihányás	Összesen	1200 □-öl adott		Átlagár		Jegyzet
						frt	kr.	frt	kr.	
k i l o g r a m m										
Felső tábla 3.66 hold (1200 □-öles)	2650	5576	5988	2989	17203	58	66	15	68	A sok nedvesség miatt csak 46 holdat sikerült beállítani
Alsó tábla 6.12 hold (1200 □-öles)	9979	9169	5961	2433	27542	113	57	18	55	Csak 45 holdat sikerült beállítani

Érdekes azonban annak a megvilágítása is, hogy mire képes a jó kertész, de főképpen, hogy mily nagy baj az, hogy a kertészek nincsenek rendes szolgálati könyvekkel ellátva, amelyekben a dohánybeváltóhivatal minősítene a kertészt.

Felmutatom itt egyik régi, középszerű magaviseletű, de szorgalmas s az utasításokat pontosan teljesítő kertészem által s egy ujonan fogadott, a környéken legjobb termelőnek hirdetett gazdaságban 14 évig működött „hires“ kertész által elért eredményt.

Megnevezés	I.	II.	III.	Kihányás	Összesen	Pénzben		Jegyzet
						frt	kr.	
k i l o g r a m m								
Régi kertész	2506	1475	760	175	4916	999	64	7 1/2 holdon a 1200 □-öl
Új „hires“ kertész	606	820	543	736	2705	429	64	5 holdon a 1200 □-öl

Azt hiszem, ez elég szomorú világot vet azon rendezetlen állapotra, hogy a kertészek nincsenek minősítve s csak későn — mikor már az okozott károk nem pótol-

hatók — látja a gazda, hogy a jónak vélt kertész megszerzésével csizmadiát fogott.

Természetes, hogy a hasznavehetetlen kertészt el kellett bocsájtanom s meglehet

Nagyobb féregkárt egyik sem szenvedett.

hogy most még hitványabbat fogadtam helyette.

Mielőtt talán nagyon is terjedős levelemet bezárnám, jónak látom azon körülményt is felemlíteni, hogy talajunk férges voltát nem az okozhatja, mintha folyvást gabonaneműekkel lenne bevetve, mert ilyen sohasem jön bele egymás után, hanem közben mindig valamely kapasnövénnyel, s olykor-olykor ugar gyanánt zabos búkköny zöld takarmánnyal. Továbbá ugy a dohány, mint a tengeri, cukorrépa és zabos-búkköny alá, őszszel gözekével szántók, 10—12 hüvelyk mélyen.)*

Melyek után kiváló tisztelettel maradok Tekintetes szerkesztő úrnak

alázatos szolgálja
Szőrgh Lajos,
számartó.

II.

Berek-Böszörmény, 1892. február 20.

Tekintetes Szerkesztő úr!

Most, amidőn dohánytermésemet a beváltóhivatalba beszoaláltattam, engedje meg, hogy Önt — akinek utmutatásait mindig pontosan betartottam s tiszta meggyőződésem az, hogy az elért eredményt — munkám után — csakis becses lapjának köszönhetem — a dohánybeváltás eredményéről értesítsem.

Emlékezni fog t. szerkesztő úr, mely a múlt nyár folyamán, Dohánytermésemet apró daraszerrű jég érte, amelyre t. szerkesztő úr akkor mindjárt azt a szakvéleményt mondta, hogy az — bármit tegyek is vele — semmivé fog válni; ami be is következett.

Én ugyanis akként cselekedtem, amint javasolni tetszett. — a sérült leveleket mind lezedtettem, külön száritóba helyeztem; — s az eredmény mégis az lett, hogy azt lehetetlen volt bemunkálni, soha meg nem puhult, összetöredezett s lemázsálva 8,785 klgm. csörmelék, jobban mondva tubák lett belőle, amelyet végre is el kellett égetni, mert lehetetlen volt kezelni, beszállítani.

És most lássuk az eredményt.

Beadtam 56 hold területről 62 638 klgm dohányt, következő osztályzattal: válogatott a. 5,253 klgm. válogatott b. 11,545 klgm. I. osztály 20,746 klgm, II. oszt. 17,167 klgm, III. osztály 6,864 klgm, kihányás 764 klgm, hulladék 299 klgm; s a 626³⁰ 1³⁰ mtrm dohányért beváltási ár fejében kaptam 14,518 frt 94 krt, vagyis mtrmánsáknént átlag 23 frt 18 krt.

Tekintve, hogy dohányom beváltása a legnagyobb szigorral eszközöltetett, s tekintve, hogy a III. osztályt, a kihányást és a megsemmisített mennyiséget a jég okozta: be kell ismernem, hogy ez évben is már jóval előhaladtunk, hiven követett tanácsai alapján: mihez nagyon természetesen hozzájárul: kitünő, homokgyeületű háts talajunk, mert annyi bizonyos, hogy a jó dohány

termeléséhez első kellék a jó talaj, a második: temérdek hely, csakis benszáritésra és harmadik: a gazdának ámbicziója.

Midőn ezeket van szerencsém becses tudomására hozni, maradok teljes tisztelettel

Fleischer Miksa.

A dohány az ezredéves kiállításon.

— Mutatványok Daróci Vilmos jelentéséből. —

II.

Az erjedés.

A dohány jóságára és minőségének emelésére rendkívül nagy befolyást gyakorol az erjedés, vagy — a régi tudományos elnevezés szerint — fermentálás, — ugy annyira, hogy miként egy híres pedagógus helyesen mondotta, hogy „egyedül a nevelés az, ami az embert emberré teszi”: épp ugy el lehet mondani azt is, hogy egyedül a fermentálás az, ami a dohányt dohánynyá teszi.

A dohány erjedésének kérdésével való foglalkozás, s a fermentálás működési folyamatának megfigyelése, tanulmányozása, a dohánytermelés okserűségére nézve koránsem közömbös dolog. Mert éppen az erjedésnél kell, hogy szembe-tűnjenek és figyelembe vétessenek azok a tünetek, a melyek az erjedés alkalmával mutatkoznak s a melyek a termelő által elkövetett kezelési hibákat nyilvánvalóvá teszik.

A fermentálás egy kiegészítő és nagyon lényeges része a termelés végső procedurájának, a melyet tulajdonképpen a termelőnél kellene végeztetni, — miként ez régenten — az egyedűrság életbelépte előtt — tényleg ugy is volt. Igaz, hogy akkor ez a dolog nem valami rendszeresen vit tett vége, s jóformán csak anynyiból állt, hogy a dohány a csűrőkben összerakott és ott minden rendszer nélkül nagy halmazokba tététt, de azért csak ritka esetben történt meg, hogy a dohányok tönkre mentek volna. — s hogy az akkori primitív kezelés mellett a dohányok mégis egészségesek maradtak: azt egyrészt az akkoriban még sokkal rendeztebb időjárásnak, másrészt ama körülménynek is lehet tulajdonítani, hogy abban az időben a dohány még többnyire új és jó földben természetett, a mag nem volt annyira degenerált, a levelek jól kifejlődtek és teljesen éretten töretek le. Hanem a termelőnek persze fogalmuk sem volt arról, hogy a dohányt miként kell fermentáltatni s e tekintetben csak az akkori időben volt vidéki dohánybevásárlók megbízottai kontárkodtak.

Mióta az egyedűrság életbe lépett, azóta a beváltó helyeken felállított rendszeres épületekben kellő szakértelemmel kezdték a dohányokat fermentáltatni s az e téren való folytonos okserű haladás mellett erjesztetnek a dohányok jelenleg is. De — miként fentebb megjegyeztem — ez a munka tulajdonképpen egy valóságos kiegészítő részét képezi a dohánytermelésnek, a mely a külföldön s főleg a tengerentúli dohánytermelő országokban, máig is a termelők kezében van és általuk végeztetik.

A fermentálásnak teljes sikere a dohánytermelés helyes kezelésétől függ. A rosszul kezelt dohány a fermentálás által nem sokat nyer. Az éretlen és jól ki nem száradt, nedves dohány a fermentálás alatt tönkre megy. Ebből eléggé kitetszik, hogy az erjedésre minő nagy befolyása van a dohány kezelésnek, s hogy e tekintetben az eredmény tulajdonképpen a termelőtől függ.

A fermentálás, amely nélkülözhetetlenül szükséges, épp oly rejtélyszerű művelete a dohány kiképezésének, a melynek eredményét határozottan látjuk, ismerjük ugyan, de magát a fermentálás proceszszusát, az erjedés folyamatának mibenlétét, indító okát, vegyi átalakulásának magyarázatát megfejteni nem tudjuk, s e kérdések felől mindaddig nagyrészt homályban vagyunk s a sötétben tapogatózunk, nemcsak mi, de az egész világ.

Azt tudjuk, hogy a bányába rakott dohány jelentékenyen felmelegszik, s hogy az erjedés folytán olyan anyagok képződnek, melyeket az erjedetlen dohányban hiába keresünk — azt is tudjuk, hogy az erjedetlen dohány bizonyos alkotó részei az alkalommal eltűnnek, de magát az erjedés lényegét egyáltalán nem ismerjük.

A fermetáció eseménye mindenki előtt, aki csak egy kissé figyelemmel kíséri: csoda gyanánt tűnik fel.

Sokszor szélvész hideg időben és borzasztó fagyban hordatik át a dohány a termelő által a pajtába, és ime, a csomók átmelegeznek és lassankint gőzpárak szállnak fel és sietni kell a rakásokat egymásután széthányni, hogy a dohány el ne hamvadjon, mielőtt még a fogyasztó látta volna. A rakások ekkor szét döntenek. De a jelenet újra ismétlődik, és később még ezen másodsor összehányt csomók is az erős átmelegedéstől gőzölni kezdenek, s aki jártas a dologban, még a bálokban is felismerheti ezen álom-életet.

Más anyagoknál rendszeren látható, amint a meleg a hidegből előáll, itt ez azonban a nélkül áll be, hogy a gyújtó szikra az anyaggal érintkeznek.

De nem egyedül csak a melegség az egyedüli tünetény. Összekötöttesben van ezzel a sajátságos aroma is. A dohány, mely a csomózás alkalmával legfeljebb holmi széna-féle szagot terjesztett, most mintegy méz illatot érezet, mely eddig el volt rejtve. A látszólag holt rakás felélevenül. Egy jó hatású izzadás váltotta meg, mintha nehéz beteg lett volna, s ha az ember a kezét a rakásba dugja: egy új életet érez ott, amely némán és mégis nagyon beszédesen át tudomást erejéről.

Hogyan jött létre ezen élet? — Ez a dohányban volt, — a dohánynak van ereje és az erő az élet, — így hangzik a felelet, melyet a feltett kérdésre a gyakorlata tudósok adnak. Azt mondják továbbá, hogy a nedvesség is közreműködött a feléledésnél.

A mig nem tudták, mi által jó létre a dohány fermentálása, addig a fülledő csomókban végbemenő proceszszusban látták mintegy a talajból a dohányba beejott nyersanyag természetes továbbfejlődését és e szerint a fermentációnak jó vagy rossz eredményét annak tulajdonították, hogy a dohány birt-e a szükséges minőségű anyagokkal vagy sem.

A dohány erjedésének tudományos szempontból való tanulmányozása rendkívül érdekes és hálás téma, amelylyel az utóbbi években különösen Németországban sok kiváló szakutudós foglalkozott, a kik közül a hirneves dr. Suchland ért el eddig e téren legnagyobb eredményt. Az ő elmélete szerint: az új tényezők, melyek mindjárt a dohánylevelek letörése után, a növény fejlődésével beejott anyagokra befolyással bírnak, az egész természetben elterjedt, hasított-gomba név alatt ismeretes apró, mikroszkopikus élőlények, melyek, melyek igen sok faja van.

*) Nagy örömmre szolgál, hogy az igen tisztelt levélíró úrnak, mint régi praktikus dohánytermelőnek, ezen tanúságtétele igazat ad a *majorsági lapunk* f. 6. 3. számában írt közleményemnek, s így csak ismételve ajánlhatom, hogy a nagyobb termelők, 4—5 holdnyi területen, mintatelep gyanánt, tegyenek kísérletet a majorsági termeléssel. A fenti levélben foglaltakkal egybevetve teljesen egyetérték.

A dohány egyenletessége.

Sűrűbb ültetés.

— Mutatványok Daróczy Vilmos jelentéséből. —

III.

A dohány jóságára, s a kereskedelmi tekintetben különösen fontos körülményt képező *egyenletességére*, az ültetés módja is igen nagy befolyással van.

A tapasztalás, s a külföld példája megmutatta, hogy a nálunk eddig követt túlrítka ültetés rendszere hibás, és egyrészt ez is okozta, hogy dohányaink, tulságos nagy leveleik mellett durvák és vastag bordázatauk, s nem elég finom, ruganyos és nyulékonyak voltak. A sűrűbb ültetés tehát úgy a jobb minőség elérésére céljából, de még a mennyiség fokozása tekintetében is feltétlenül szükséges.

A sűrűbb ültetés előnye úgy szólván kézzel foghatók és nem szorulnak bővebb magyarázatra. Elég legyen e tekintetben röviden csak annyit felemlíteni, hogy a sűrűbben ültetett dohány — természetesen kitűnően művelt talajban és egyenlő jó palántákból — pár nap alatt növeszke indul és kedvező időjárás mellett csakhamar beárnyékolja a talajt, miáltal a dohányra annyira szükséges nyirkosság a földben tovább megmarad, — a dohányok hamarabb nőnek egyenlők, egyöntetűek lesznek, — a levelek szövete és bordázata finomabb, vékonyabb, égése jobb, ize kellemesebb és gyengébb lesz, — az egymáshoz közelebb lévő töveken a levelek nem nőnek oly túl nagyra, s annak folytán nem is rongolódnak, szakadoznak annyira, — a nagy levél nem zsarolja el a kisebbtől az életerőt, mert majdnem mind egyformán képződik, s a sűrűbb ültetésnél még a foltozásra sincs annyira szükség, mert még ha kivész is itt-ott egy szál, nem okvetlenül kell azt kipótolni, miután még mindig marad annyi, sőt több, mint amennyi a ritka ültetésnél maradni szokott.

A dohánypalánták és a sorok egymástól való távolságára nézve: szerintem a leghelyesebb s talaj és fajtermelési viszonyainknak legmegfelelőbb a 60—65 ctmr sor, és 50 ctmr növénytávlat, vagyis a termék területnek olyatén felhasználása, hogy egy kataszt, hold területre mintegy 22—24 ezer palánta ültetessék: — más szavakkal, a közönségesen használt régi mérték szerint: ölenként 4 szál, illetve egymástól másfél lábnyira jön minden szál palánta, míg a sorok egymástól való távolsága nem egészen két lábnyi.

A dohánypalánták kezelésénél, a sűrűbb ültetésen kívül, még az *átduggatás* vagy *pikírozás* érdemel különös figyelmet.

Számtalan hazai és külföldi kísérlet bizonyítja, hogy a dohánypalánta átduggatásával erőteljesebb palánták nevelhetők.

A dohányjövédéki pavillon középűsö termének falát díszített táblázatos nagy képeknek itt bemutatott kicsinyített ábrái is első pillanatra ékesszólóan hirdetik, hogy mily rendkívül nagy a különbség a szörva és a sorba vetett magból származott, a ritkán és a sűrűn ültetett, a jól kezelt és a helytelen kezelés által megrongált palánták között, — de legfeltűnőbb a különbség mégis a közönséges melegágyi és az átduggatott (pikírozott) palánták között, mely utóbbiaknál a szár rövid, zömök, és hajlékony, a levelek szélesebbek, és röviden nyeleltek, az egész palánta üde, sötétzöld színű, a gyökérzet a kiültetés idején gazdagon elágazó, ugynevezett bojtos gyökérhálózatot alkot, s mindez a jó tulajdonság a palánták gyors és biztos megfogamzását, zömök, szívós fejlődését és az egész — ily palántákból való — dohányültetvénynek annyira kívánatos *egyenletességét* vonja maga után. Nem lehet tehát

van a terjeszkedésre, nincs összeszorítva, összekuszálva és meggyomoritva.

Érdemes jól megágyelni a jelentésében megjelent és itt bemutatott ábrát, amely szinte kézzelfoghatólag bizonyítja ennek a dolognak kitűnő gyakorlati helyességét.

A sorba vetésről lévén szó, éppen a napokban emítette *Lieber Vilmos*, budapesti dohánybevéltőhivatali kezelő úr, hogy ő még 1884-ben, mindjárt a Dohányujság megindulásakor, egy melegágyat a lapunk előírása szerint készítet és abban a magot sorba vetette, s olyan palántája lett, hogy az egész vidék csodájára járt; — dohányja korán megért és gyönyörűen sikerült.

Ami a pikírozást illeti: az itt közölt ábrára elég csak ránézni, hogy rögtön meggyőződjünk róla, hogy a pikírozott palánták, a többiekhez képest minő üdék, erőteljesebbek, s minő dús, egyenes hajsza-lyökérrzelletel bírnak; — ez az ábra már magában véve szükségtelemné tesz ugyan minden bővebb magyarázatot, de azért mégis érdemesnek tartom a pikírozásról (átdugdosásról) e helyt egyetmást elmondani.

A pikírozást Németország nagy részében, de nálunk Magyarországon is, sokan nem tartják czélszerűnek és azért ellene vannak.

Szerintem azonban a kik ezzel kísérletet tettek, ha kísérletezésük nem sikerült, ez csak annak tulajdonítható, hogy az eljárásban volt valami hiba, vagy pedig a helyi viszonyok szolgálták bizonyos tekintetben akadályul, — mert ez a dolog felette nagy pontosságot igényel és az eljárásnak a kellő időben való megtételét kívánja; — nevezetesen: a talajnak — a porhanyósságon kívül — olyan állapotban kell lenni, hogy ne

tapadjon, de azért éppen elegendő nyirkossággal bírjon, — a palántának pedig bizonyos kort kell hogy elérjen, vagyis legjobban a pikírozást akkor végezni, mikor a palántának a három levele legalább is a másfél centiméter nagyságot elérte. Az átdugdosást egy kis lapos pálczika segítségével kell végezni, úgy, hogy ezzel előbb a palántának egy kis helyet kell csinálni, s aztán a másik oldalán gyöngén leszorítani. A palántát — a legnagyobb vigyázzal — a melegágyból úgy kell kiszedni, hogy a gyökerén lehetőleg egyik föld maradjon rajta.

Ha így végezzük a pikírozást: akkor lehetetlen, hogy ne sikerüljön s a pikírozott palánta számtalan előnyéről a termelők önmaguk fognak meggyőződni.

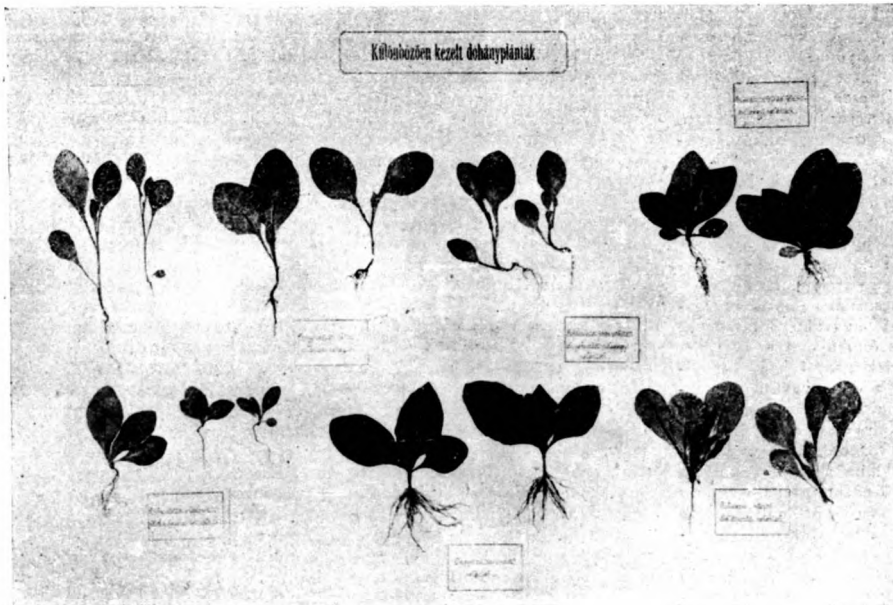
Daróczy Vilmos.

Sűrűn vetett, felnyurgult melegágyi palánták.

Sűrűn vetett, ritkított melegágyi palánták.

Sűrűn vetett, későn ritkított, elnyakasodott melegágyi palánták.

Sorba vetett, földdel felszórt melegágyi palánták.

Sorba vetett, de a föllepedett földben elnyakasodott palánták.

Duggatott (pikírozott) palánták.

Túlságosan öntözött elsalátásodott palánták.

elégé ajánlani, hogy valamennyi termelő, a magot, a melegágyba sorba vesse és lehetőleg minél több átdugdosott palántát alkalmazzon.

A melegágyak sorbavetése és a pikírozás.

A jelentéséből átvett fenti közlemény kiegészítésül, jónak látom és éppen időszerű is, ezekkel a dolgokkal bővebben foglalkozni.

A melegágyak sorba való vetésére nézve másfél évtizeddel ezelőtt felvetett eszmémet, dohánytermelő közönségünk nagy része örömmel vette és magáév is tette, s mindazok, akik ezt a rendszert alkalmazták, a legnagyobb elismeréssel vannak iránta.

A sorba vetett melegágyi palánta sokkal gyorsabban fejlődik és soha sincs annyi betegségnek kitéve, — ami igen természetesen, mert gyökérzetének szabad tere

VEGYESEK.

— **Előléptetések.** *Feichtinger Miksa* pénzügyi tanácsos, dohánybevaltó felügyelő és *Schwarz Adolf* dohánygyári igazgató, a VII. fizetési osztály első-, *Bernstein Antal* pénzügyi tanácsos, dohánybevaltó felügyelő és *Hatházy Ferenc* dohánygyári igazgató, a VII. fizetési osztály második-, végül *Schmidt Imre* dohányjövédéki központi igazgatósági fogalmazó, a X. fizetési osztály második fokozatba lettek előléptetve.

— **Kinevezések.** A kereskedelemügyi m. kir. minister az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás magyar bizottságának tagjává kinevezte: a XIV. csoportbizottságba *Báldányi Gyula* m. kir. dohánygyári aligazgatót és csetei *Herzog Péter* nagykereskedőt, a XV. csoportbizottságba: *Rády János*t, a m. kir. dohányjövédéki központi szertár kezelőjét.

— **A dohánybevaltás** lapunk megjelenésekor már országszerte befejezett nyer, s csakis az elkésett, vagy bármi oknál fogva elmaradt dohányok kerülnek még itt-ott majd bevaltásra. Az országos bevaltási eredményvel nagyban és egészen teljesen meg lehetünk elégedve, s most már elmondhatjuk, hogy a múlt évi dohánytermés, a legtöbb helyen, reményen felül sikerült. Az egyes bevaltóhivatalok részletes eredményével egymás után fogunk majd beszámolni s itt jegyezhetjük meg, hogy az ideai bevaltás alkalmával, a budapesti bevaltóhivatalnál nem volt módunk és érkezésünk a bevaltás menetét személyesen és állandóan figyelemmel kísérni, s azért nem is adhattunk hírt névszerint és részletesen a budapesti körzetbeli termelők dohányjáról, — igyekezni fogunk azonban ezen önkéntelen mulasztásunkat később helyre pótolni.

— **A dohánygyári munkások helyzetének javítása.** Dr. *Perleberg Arthur*, miniszteri tanácsos, a központi dohányjövédéki igazgatóság főnöke, a múlt hó 16-án Temesváron időzött, hogy az ottani dohánygyárat és a dohánybevaltó hivatalt megvizsgálja. Ez alkalommal a miniszteri tanácsosnál a temesvári dohánygyár munkásainak nagyobb küldöttsége tisztelt, melynek szónoka azt a kérelmet terjesztette elő a jövédéki igazgatójának, támogatni illetékes helyen a dohánygyári munkabérek javítását, mert a jelenlegi munkabérek mellett, a munkások tulajdoni része alig tud megélni. A miniszteri tanácsos úr nagy jóakarral hallgatta meg a munkások kivánságát s megjegyezte, hogy a jövédéki igazgatóság már régóta foglalkozik a dohánygyári munkabérek új alapon való szervezésével s elhatározta azoknak általános felemelést. Ő azon lesz, hogy a magasabb munkabérek már legközelebb életbe lépjenek. A munkások élénk meglepéssel fogadták ezt az ígéretet, mely annál örvedetesebb, mivel a délvidéki szociálisták igaztás apostolai mindig első sorban a dohánygyár munkásai közt szokták szítani az elégedetlenséget.

— **Dohánygyár a Szepességen.** Nagy örömet keltett Szepes-Bélan és az egész Poprádvölgyben a kormányának az elhatározása, mely szerint a legközelebbi jövőben felállítandó új dohánygyár helyéül Szepes-Béla van kismelve, — mert az új kereset forrást nyitó dohánygyárnak felállítása, valóságos áldás lenne a nagy szegénységgel küzdő poprádvölgyi lakosságára.

— **A dohányjövédéki pénztári eredménye.** A múlt év IV. évnegyedéről a pénzügyminis-terium által közzétett pénztári kimutatások szerint: a dohányjövédéknek 1897. évi IV. évnegyedi *brutto-bevétele* volt 12.786.904 frt 77 $\frac{1}{2}$ kr., (az előző év hasonló időszakában volt 13.436.191 frt 82 $\frac{1}{2}$ kr, tehát az 1897. évi eredmény 649.287 frt 05 krral kedvezőlenebb,) s a *brutto-kiadás* volt 3.840.751 frt 75 $\frac{1}{2}$ kr., (az előző év hasonló időszakában volt 6.587.622 frt 06 $\frac{1}{2}$ kr, tehát az 1897 évi eredmény 2.746.870 frt 31 krral kedvezőbb). Az indokolás szerint: a bevételi kedvezőlenebb eredmény annak tulajdonítható, hogy az 1896. év IV. negyedében oly átfutó természetű

könyvleges keresztülvezetések eszközöltettek, amilyenek az 1897. év IV. negyedében nem fordultak elő. Egyik félhivatalos lap megjegyzése szerint: hibás következtésekre vezetne, ha a dohányjövédék 1897. évi bevételi eredményeit, a minden tekintetben rendkívüli 1896-os millenniumi év bevételeivel hasonlítjuk össze, mert ha helyes képet akarunk nyerni, akkor az 1895. év bevételeit kell az összehasonlításra felhasználnunk, s ez esetben látni fogjuk, hogy a dohányegvedésűség 1895. évi 52.6 millió bevétele, 1897-ben 55.06 millióra emelkedett.

— **Dohányzó állatok.** Az állatország tagjai általában nem viseltekne valami nagy barátsággal a dohány iránt, sőt ellenkezőleg, a legtöbb a dohányfüstöt sem alhatja, mind a mellett a kuriózumok kutatói följegyeztek néhány adatot, melyben dohányzó állatok szerepelnek. Így egy angol cirikusznak sokáig fővonzóereje volt egy dög, mely a közönségnek nagy gaudiumára estékint kiszivott egy pipát. A kutya annyira hozzászokott a dohányzúshoz, hogy végül vasárnap is, a mikor nem volt előadás, nem nyugodott, míg a pipát meg nem kapta. A madarak között a papagályok közül kerülnek ki a dohánykedvelők, ezt azonban nem úgy kell érteni, hogy a papagályok szivaroznak vagy cigizgetnek, hanem — bagóznak. A dohánylevelek levét élvezik, mely élvezetnek az ára, hogy lerészegednek és az ittas emberhez hasonlóan, elvesztik az egyensúlyt. Sok dohányzót lehet találni a majmok között is, ez azonban — ismerve a majmok nagy utánzásai hajlamát — könnyen érthető.

— **Dohánymag.** Egy termelő, megbízható helyről való *eredeti szamosháti* dohánymagot ajánl, amelyre a megrendeléseket — olvasóink iránti előzékenységből — lapunk kiadóhivatala szíveségből közvetíti.

— **Ölcső vetőmagszállítás.** A kereskedelmi miniszter, a földművelési miniszter megeresésére megújította azt a tavaly ősszel engedélyezett kedvezményt, mely szerint a küldevénynek vetési czélokra való rendeltetését igazoló igazolvánnyal feladott, gazdákhoz címzett tavaszi vetőmagküldeményeket, az államvasutak vonalain és a kezelésük alatt álló azon h. é. vasutakon, melyekre nézve a díjszabási jog az államvasutak részére biztosított, *önköltségen szállítják*, és egyúttal elrendelte, hogy a többi h. é. és egyéb magánvasutak igazgatóságait sürögösen megkeresték, hogy hasonló eredményeket tegyenek saját vonalaikon. Ez az 50—60 százaléknyi vinteldij engedménynek megfelelő kedvezmény mindenestre tetemesen meg fogja könnyíteni a múlt évi rossz termés után vetőmagban szűkölködő gazdak számára, a messzebb fekvő vidékekről való vetőmag beszerzését.

— **Magyar leszámítoló- és pénzváltó-bank.** A magyar leszámítoló- és pénzváltó-bank igazgatósága február 25. én tartott ülésében megállapította az 1897-diki üzletét zárszámadásait. Ez utóbbi, az intézet által fizetett 782.295 forint 43 krajczárt tevő passiv kamatok levonása után — az 1896. évi nyereség-elővitel betudásával — 2,101.591 forint 64 krajczár bruttó-nyereséget és az összes üzleti költségek és adók levonása, valamint a leírások foganatosítása után *1.311.450 forint 89 krajczár tiszta nyereséget mutat ki*, mely összeg 15 millióhoz befizetett alaptőke 8 $\frac{1}{2}$ % kamatozásának felel meg. Az igazgatóság elhatározta, hogy ezen nyereség alapján az 1898. márczius 13-án tartandó közgyűlésen azt fogja indítványozni, hogy minden 200 forinttal befizetett részvény után — épp úgy mint az előző évben — 14 forint = 7% osztalék fizetése, a tartalékalapba az alapszabályszerű 5% azaz 19.230 forint 20 krajczár helyett 100.000 forint tettek és az igazgatósági tantiémek levonása, valamint a nyugdíjalap 15.000 forintnyi javadalmazása után fennmaradó 107.990 forint 29 krajczár új számlára vitessék. Az 1896-diki üzletében a

tiszta nyereség elővitellel együtt 1,395.486 forint 16 krajczár volt és így eltekintve a nagyobb előviteltől, a nyereség az 1897. üzletévben 84.035 forint 27 krajczárral csökkent. Ezen csökkenés okai a következők: A consortialis üzlet terén kedvezőtlen gazdasági viszonyok folytán tevékenység egyáltalán nem volt kifejthető. Az ezen számlán mutatkozó jóval kisebb nyereség, 61.679 forint 36 krajczár, az azelőtti év 163.157 forint 26 krajczárnyi nyereségével szemben, néhány kisebb korábbi üzlet lebonyolításából származik. Az általános pangás következtében a bankosztály jutalék nyeresége is kisebb volt az előző évinél. Az áruosztály különféle nyereségeinél 50.522 forint 78 krajczárnyi csökkenés mutatkozik, ezenkívül a bizományi üzletnél a gabnárak erős árhullámzása folytán kétes követéletek számára a múlt üzletévi 9970 forint 26 krajczárral szemben 37.300 forint 40 kr volt beirandó. A bank- és áruosztály kamatlábvizonyoknak, csaknem oly eredményt mutat, mint a múlt üzletévben, az értékpapir- és az értékpapir bizományi üzlet pedig 43.386 forint 44 krajczárral jobb eredménnyel zárult. Az intézet főkjai az 1897 iki üzletévben szinten kedvezőbb eredményt mutattak. A fővárosi közraktárak üzletmenete rendkívül kedvező volt, ugy, hogy daczára, hogy a székes főváros 50.000 forintnyi szubvenciója igénybe nem vétetett, mégis a múlt üzletévtel szemben 54.661 forint 18 krajczár többlet mutatkozik. A költségek és adók összege alig mutat valami változást. A tartalékalapba ez év is 100.000 forint fog tétetni, az áruosztály külön tartaléka pedig — eltekintve a közraktárak törlesztési alapjától — újabban 35.983 forint 14 krajczárral növeltetik, ugy, hogy ezen javadalmazások után az intézet összes tartaléka 2,578.472 forint 99 krajczárra emelkednek, ami a részvénytőke 17 $\frac{1}{2}$ %-ának felel meg. — A forgalom kitett értékpapir-számlán 210 milliót, lombardszámlán 108 milliót, külföldre szóló váltókban 104 milliót, leszámítottatott 65 millió forint értékű váltó. A bel és külföldi üzletbaratokkal való forgalom 929 millió, a pénztári forgalom 1310 millió az összfor-galom 2930 millió volt.

Szerkesztői üzenetek.

Köszönet nyilváníttás. *A dohánybevaltóhivatali kezelő és a jövédéki tisztelet urak — néhány nagyobb körzet kirevelvel — az ideai bevaltástartama alatt szeszibizonyosságát adták lapunk iránti beces jóakarataknak, s szivesek voltak lapunkat a termelőknél ajánlani és előfizetőket gyűjteni, — amely önzellen fardozásaiért és ügybuzgó támogatásukért fogadják az illetők e helyen is legmélyebb hálának és köszönetünk.*

Szregh Lajos urnak, Karácsond. Tanulságos közleményét nagyon köszönjük, s praktikus megfigyeléseinek szives közlését jövőre is kérjük.

Fischer Miksa urnak, B.-Bözsermény. Beces tudósításért s lapunk iránti megtisztelő jó véleményért fogadják őszinte köszönetünket. Gratulálunk a szép eredményhez, amely méltó jutalma a kiváló szorgalomnak és szakértelemnek.

M. kir. dohánytermelési fiék állomásnak B.-Csobán. A hiányzó számot elküldtük, a czimszalag kiigazítása iránt intézkedünk.

Ij. Nagy Karoly és társai urnaknak, Budapesten. A kért mutatószámot elküldöttük.

Ij. Nagel Vilmos urnak, Mezőkovácsházán. A dohánymag tárgyában magánértesítést küldtünk.

Róth Lipót urnak, Nyírmegyes. A reklamált számokat expedáltuk.

**Mai számunkhoz egyegyed iv mel-
léket van csatolva.**

1898. év 364. szám.
I.

HIRDETMÉNY

a magyar korona országában a dohányjövédék részére termelendő s beszállítandó dohánylevelekkert 1898., 1899. és 1900. évekre megállapított beváltási árák iránt.

Az 1877. évi XLIV. tcz. és a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium 1898. évi január hó 4-én 102.967. sz. alatt kelt elhatározása alapján, ezennek közlésétnek azon árák, melyek a kincstár számára 1898., 1899. és 1900. években engedély mellett természetű nyors-dohánylevelekkert, az anyagnak átvételekor a termelőnek fizetetté fognak.

A) Általános határozmányok:

1. Az alantbb következő osztályozási határozmányok csak okserűen kezelt, megfelelően kifejlett, egészséges és érett olyan törzslevelekre birknak érvényesnek, a melyek kivétel képeznek a kihányás levelek, csomózatlan levél és hulladék, melyekre nézve az osztályozási határozmányok VII. és VIII. pontjai irányadóak. Ha oly levelek szállítanak, melyek szárdrészeket tartalmaznak, a szárdrészeket megfelelő súlyeloszlás alkalmazandó.

2. Minthogy a kacsajások az 1887. évi XLIV. t. cz. 3-ik szakasza értelmében a törésig mindig pontosan előlítottandók és kacseleveleket s edni tiltna van. ennél fogva a netán beszállítandó kacs-dohány csak mint hasznavehetetlen anyag vehető át.

3. Sarjú csak engedély mellett nevelhető és szedhető. Érett sarjú minőségének megfelelőleg vétetik át; ha az anyalevelek tulajdonságaival és minőségével bir, az anyalevelek módjára nyer osztályozást, azonban a közönséges levelek második osztályánál magasabb osztályba sorozni nem szabad.

4. Minden egyes csomónak ugyanazon fajú, osztályú és nagyságú, kerti, erdélyi kerti, csetneki, szentandrási- és fehérvirágú muskatáli leveleknek lennie ezenkívül még csomónként ugyanazon színű leveleket kell tartalmaznia.

b) a keverten készített csomók még azon esetben is, ha a jobb minőségű levelek túlsúlyban lennének, egy osztályú alacsonyabb osztályozandók, mint a melybe a csomó túlnyomó részét képező levelek jellemeiknél fogva különben tartoznának.

Azon esetben pedig, ha kerti, erdélyi kerti, csetneki, szentandrási-vagy fehérvirágú muskatáli levelek más, az itt felsorolt fajok jellegének meg nem felelő levelekkel keverten csomóztatnának, a kevert csomók mindig mint közönséges level k veendőők át:

c) azon csomók, a melyekben kacs fordul elő, mint hasznavehetetlen veendőők át;
d) azon csomók, melyek kötése alatt morzsalék bevegítve találatik, a hulladéokra szabott ár mellett vétetnek át;
e) azon csomók, melyek közé idegen tárgyak, mint föld, hamu, homok stb. keverve találhatók, megsemmisítendők.

6. Ha az átvétel bálonként történik és egy bálna vagy annak egy részében különböző osztályba tartozó csomók fordulnak elő, úgy az illető bál vagy annak egy részének osztályozásánál az előáll határozatok értelmezésére alkalmazandók.

7. Tökéletlenül szárított bármely fajú levelek minőségük szerint kisebb osztályba soroztatnak, mint a melybe megfelelőleg szárított állapotban tartoznának. Ugyanez áll a nedvesített vagy bármely okból megnedvesedett vagy átvedesedett és köd által dított levelekre nézve is, azon hozzáadás-sal, hogy ezek mint szivarboríték, válogatott és első osztályú levelek nem osztályozhatók.

Mindkét esetben azonban még a tilnévedességnek és az ennek folytán előrelátható megromlásnak megfelelő aránylagos súly-levonás alkalmazandó.

8. Egészben hasznavehetetlen dohánylevelek és leveleknek megsemmisítetnek. Az egészen hasznavehetetlen anyaghoz tartozik: az egészen éretlen zöld, feketére fagyott, teljesen szívóérett (szivóérett) vagy egészen kocányrohadt, gyártásra nem alkalmas levelek, tisztátalan hulladéok és kacs.

Ha egy bálna hasznavehetetlen anyag fordul elő, akkor a hasznavehetetlen anyagot tartalmazó csomók, a termelő kötséger-kiváltásandók és az anyag súlyából levonandók.

9. A csomók spárgával vagy kukoricaszalaggal kötések. A csomónak dohánnyal való kötése meg van tiltva.

B) Osztályozási határozmányok:

A beváltandó dohánylevelek fajainak megítélésére és minőségük szerinti osztályozására nézve zsinórmértékű a következő szabályok szolgálnak:

I. Szivarboríték-level-k.

Szivarboríték-leveleknek a sérületlen, finom, kellően szívós, vékonyerű, széles bordázottú, egyenletes szép színű és élénk égéssel bíró anyaleveleket vehetők át.

II. Közönséges l-level-k.

Közönséges levelek alatt azok értetnek, melyek a szivargyártásnál használhatók, továbbá pipadohány, fonn- és burnolt készítésére alkalmasak.

a) A válogatott osztályba tartoznak azon szép, sérületlen, egyenlő színű és élénk égésű anyalevelek, melyek csekély szivarboríték tartalom mellett, jeles szivarburkol-level minőségével birknak.

b) Az első osztályba tartoznak azon sérületlen, tetszetős színű anyalevelek, melyek jó szivarburkol és szivarbörlek, kiválóan azonban jó pipadohánnyal használhatók.

Ezen osztályba tartoznak továbbá azon szép, sérületlen anyalevelek, melyek megbízhatatlan égésű folytán, csakos fonn- és burnolt-levelnek használhatók.

c) A második osztályba tartoznak a kis, sérületlen, vagy a nagyobb, csak jelentéktelenül sérült anyalevelek, továbbá a nagyobb sérületlen hegylevelek, végül a tisztább minőségű aljevelek.

d) A harmadik osztályba tartoznak minden egyéb, az előbbi osztályokba nem sorozható, tehát a rizzelát-zó színű, nagyobb mértékben jégvert vagy szakadozott anyalevelek, továbbá a csekélyebb minőségű hegy- és aljevelek.

III. Kerti levelek.

Kerti levelek alatt azon dohánylevelek értetnek, melyek jó illat, finomság és világos szín által kitűnnek és legfinomabb, finom és középfinom pipadohánygyártmányok előállítására alkalmasak.

a) Az első osztályhoz tartoznak a legartalomdúsabb, világossárga, aranyárga vagy sárgarörösés színezetű finom, sérületlen vagy csak szakadozott szélű anyalevelek. Valamennyi ezen osztályba átvett leveleknek legfinomabb és finom pipadohányok előállítására alkalmasnak kell lenniük.

b) A második osztályba soroztatnak a színből kevésbé egyenlő, világossárga, aranyárga, nemkülönben a sárgarörösés színezetű, finom, kissé sérült anyalevelek, továbbá a sérületlen vagy csak szakadozott szélű, nem kellő finomsággal bíró sárga vagy élénk világosbarna színű finomabb anyalevelek, végre a szép színű, kissé sérült hegy- és meg nem rongált, szép világos színű aljevelek.

c) A harmadik osztályba soroztatnak a színből kevésbé egyenlő, világossárga vagy aranyárga, nemkülönben sárgarörösés színezetű, finom, erősebben sérült, de nem szakadozott anyalevelek; továbbá a kissé sérült, nem kellő finomsággal bíró sárga vagy élénk világosbarna színű finomabb anyalevelek, végre a szép színű, kissé sérült hegy- és meg nem rongált, szép világos színű aljevelek.

d) A negyedik osztályba átvétnetnek minden egyéb, a harmadik osztályba nem sorozható, alsóbb minőségű levelek, a mennyiben még a kerti levelek általános jellegét magukon viselik.

IV. Erdélyi kerti, csetneki- vagy szentandrási muskatáli levelek.

Erdélyi kerti, csetneki- vagy szentandrási muskatáli levelek gyanánt az eredeti fogarasi, fehérvirágú erdélyi, csetneki-vagy végül szentandrási muskatálmagból nevelt dohánylevelek vétetnek át, melyek legfinomabb, finom és középfinom pipadohánygyártmányok előállítására alkalmasak.

a) Az első osztályba soroztatnak a legartalomdúsabb, egyenlő sárga, továbbá szép világospiros színű sérületlen, vagy csak szakadozott szélű anyalevelek. Ugyancsak ide soroztatnak még azon sérületlen vagy csak szakadozott szélű anyalevelek, melyek

színből kevésbé egyenlők, vagy sötétebb piros színezettel bírnak. Valamennyi ezen osztályba átvett leveleknek legfinomabb és finom pipadohányok előállítására alkalmasnak kell lenniük.

b) A második osztályba soroztatnak a nem kellő finomsággal bíró, sötétebb barnapiros színű, sérületlen vagy csak szakadozott szélű anyalevelek, továbbá a kissé sérült azon anyalevelek, melyek az I. osztály egyéb tulajdonságaival bírnak, végre a szép színű hegylevelek.

c) Az első osztályba átvett leveleknek finom pipadohányok előállítására alkalmasnak kell lenniük.

d) A harmadik osztályba átvétnetnek a kellő finomsággal bíró sötétebb barnapiros színű, kissé sérült, továbbá az erősebben sérült azon anyalevelek, melyek a II. osztály egyéb tulajdonságaival bírnak, végül a szép színű, kissé sérült hegy- és a nagyobb, meg nem rongált, világos színű jobb aljevelek.

Valamennyi ezen osztályba átvett leveleknek finom és középfinom pipadohányok előállítására alkalmasnak kell lenniük.

d) A negyedik osztályba tartoznak minden egyéb, az előző osztályokba nem sorozható levelek, a mennyiben egészen vége még középfinom pipadohányok előállítására alkalmasak.

V. Fehérvirágú muskatáli levelek.

Fehérvirágú muskatáli levelek gyanánt átvétnetnek azon dohánylevelek, melyek fehérvirágú muskatálmagból nyertettek, különleges illatú által kitűnnek és finom, középfinom pipadohányok előállítására alkalmasak.

a) Az első osztályba soroztatnak a legartalomdúsabb, szép élénk piros, barnapiros, vagy sárgarörösés, sérületlen anyalevelek, melyek finom pipadohányok előállítására teljesen alkalmasak.

b) A második osztályba átvétnetnek a határozatlan színű, sérületlen, továbbá a kissé sérült azon anyalevelek, melyek az első osztály egyéb tulajdonságaival bírnak, végre a jobb hegylevelek, a mennyiben finom pipadohányok előállítására még alkalmasak.

c) A harmadik osztályba tartoznak minden egyéb, a II. osztályba nem sorozható alsóbb minőségű anya-, hegy- és aljevelek.

VI. Kapa-dohánylevelek.

A kapa dohányleveleknek besoroztatnak:

a) az első osztályba a sérületlen nagy anyalevelek;
b) a második osztályba a nagyobb, kissé sérült, vagy kisebb sérületlen anyalevelek;

c) a harmadik osztályba a szakadozott anya-, alj- és hegylevelek.

VII. Valamennyi dohánymébél kihányás.

Kihányás gyanánt átvétnetnek a jég által erősen törökretett, kényszerített, csak kissé színóérett (szivóérett) füllévt vagy kocány rohadt, de száraz, vagy fehérszínű által részben megtámadott, végre kisebb fagy által érintett, de nem fekete színű levelek, a mennyiben meg a gyártásnál felhasználhatók. A kihányásba tartozó levelek azonban simittalanul is, de csomóztat állapotban szállítatnak be, de ezen esetben csakis a tiszta hulladékra megszabott áron vehetők át.

A csomózatlan level, melyhez a levelezékek (hulladéok) is számmittalanul, tisztán és szár nélkül szállítandó, tisztátalan vagy szárral eldított hulladéok, mint hasznavehetetlen megsemmisítetnek.

C) beváltási árák:

A dohánylevelek neve	Osztály	Árák 100 kilogramm után	Jegyzet
I.			
Szivarboríték levelek		95	A összes szivarboríték levelek csomónként veendőők át.
II.			
Közönséges levelek:			
a) Tiszta levelek	válogatott	70	A kerti, erdélyi kerti, csetneki, szentandrási, fehérvirágú muskatáli- és közönséges levelek átvétele alkalmas a termelő fel van jogosítva a csomónkénti osztályozást kérni, ha általán első, illetve válogatott osztálynak előkészített bál különböző osztályú csomókat tartalmaz és ezen bálna az első, illetve a válogatott osztályba való sorozása meg nem engedhetetlenek találhatik.
b) Szegedi levelek	I.	52	
c) Debreczeni levelek	II.	36	
d) Szuloki levelek	III.	24	
e) Közönséges kerti levelek			
III. és IV.			
Kerti, erdélyi kerti, csetneki és szentandrási muskatáli levelek	I. II. III. IV.	80 60 40 30	
V.			
Fehérvirágú muskatáli levelek	I. II. III.	60 40 30	Azon levelek, melyek kerti, erdélyi kerti, csetneki, szentandrási és fehérvirágú muskatáli levelek tulajdonságaival nem bírnak, mint közönséges levelek fognak beváltani.
VI.			
Kapa-dohánylevelek	I. II. III.	60 40 20	
VII.			
Valamennyi dohánymébél kihányás		12	
VIII.			
Valamennyi dohánymébél csomózatlan levél és tiszta hulladék		6	

D) Fuvarpótlék.

A dohánnyak azon helységől, melynek határában természetesen a beváltási raktrába való szállításért a termelőnek fuvarpótlék címén fizetetté és pedig: a) 10 kilométernél nagyobb, de 40 kilométernél kisebb távolságnál 2 fillér; b) 40 vagy több kilométer távolságnál 2 1/2 fillér, kilométerenként minden tiszta súlyú 100 kgr. dohánylevél után. 10 kilométernyi és annál kisebb távolság után fuvarpótlék nem jár.

E) A beváltás időpontja.

A beváltás kezdeté és vége minden egyes körzetre nézve, tekintettel a dohánylevelek beszáradásának előhaladottságára, külön fog meghatározatni és közzé tétetni.

Budapest, 1898. évi január havában.

Magy. kir. dohányjövédéki közp. igazgatóság.

Meghívás

A Magyar Losszámítoló és Pénzváltó-Banknak

1898. márczius 13-án déli 12 órakor saját helyiségében (Dorottya-utca 6. sz. a.) tartandó

XXVIII. rendes közgyűlésére.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése az 1897. évi üzletről.
2. 1897. évi számadás és mérleg előterjesztése és az igazgatóságnak a megállapítandó osztaléokra vonatkozó indítványa.
3. A felügyelő-bizottság jelentése az igazgatóság által előterjesztett évi számadás és mérlegről, valamint a nyereség felosztását illetőleg tett indítványok megvizsgálásáról.
4. Ezen tárgyak, nemkülönben az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére adandó felmentvény feletti határozat.
5. A felügyelő-bizottság megválasztása.

Azon részvényesek kik a közgyűlésen résztvenni kívánnak, felhivatnak, hogy az alapszabályok 17. § értelmében részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt legkésőbb f. é. márczius 10-éig a társaságnál Budapesten, vagy az Union-Banknál Bécsben letétmenyvezzék.

A megvizsgált mérleg és az erre vonatkozó felügyelő-bizottsági jelentés 1898. márczius 4-étől kezdve a társaság helyiségeiben a részvényesek rendelkezésére áll.

Budapesten, 1898. február 24.

Az igazgatóság.

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK.

Közgyűlési meghívó.

A Magyar Általános Hitelbank szavazatra jogosult t. cz. részvényesei az 1898. márczius 19-én, szombaton d. e. 10 órakor, Budapesten, a bank helyiségében (V., Nádor-utca 12. szám) tartandó

XXX. rendes közgyűlésre

meghívotnak

A tanácskozás tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése a társaság 18 7. évi üzletről.
 2. Az igazgatóság jelentése a részvénytőke felemelése iránti közgyűlési határozatnak kereszttiviteléről.
 3. Az igazgatóság számadása az 1897-ik üzletről és indítványa az évi nyereség megállapítása és hovatfordítása iránt.
 4. A felügyelő-bizottság jelentése.
 5. Határozathozatal e tárgyban és a felmentés megadása az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére.
 6. Igazgatósági tanácsosok választása.
 7. Egy igazgató választása.
 8. A felügyelő-bizottság választása és tiszteletdíjának megállapítása.
- A közgyűlésen minden részvényes husz darab letett részvény után egy szavazattal bír.

A szavazatra jogosult t. cz. részvényesek felhivatnak, hogy részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt, a közgyűlésre kitűzött határnap előtt 14 nappal BUDAPESTEN a Magyar általános hitelbanknál, vagy BÉCSBEN a cs. kir. szab. osztrák kereskedelmi és ipar hitelintézetnél, vagy S. M. von Rothschild bankháznál letétbe tegyék.

E jegyzék Budapesten két, Bécsben három példányban állítandó ki.

E jegyzék egy példány a benyújtónak az átvétel elismerésével visszaadatik. A részvények csak ezen elismervény visszaadása mellett fognak a közgyűlés után visszaszolgáltathatók. A közgyűlésre beletti jegyül szolgáló igazolvány Budapesten közvetlenül a letétel alkalmával, Bécsben nyolcz nappal a közgyűlés előtt fog kiadatik.

Ha valamely részvényes szavazati jogát más szavazatképes részvényes által óhajlja gyakorolni, a megbízott nevére szóló meghatalmazást az igazolvány hátán kitölteni s aláírni tartozik.

A mérleg a felügyelő bizottság jelentésével együtt nyolcz nappal a közgyűlés előtt Budapesten az intézet helyiségben, Bécsben a cs. kir. szab. oszt. kereskedelmi és ipar-hitelintézetnél és S. M. von Rothschild bankháznál a részvényesek rendelkezésére bocsátatik,

Budapesten, 1898. február 16-án

Az igazgatóság

Dohányzsinórok

és

báلكötelek,

géphevederek, tömlők,
szővő-fonál, zsákmadzag,
tisztító-kőcs és kender,
juteárak, borszűrő-zsák,
elsőrendű dupla vitorla-
vászonból készült kezelési
zsákok,

vizmentes takarók és ponyvák
és
egyéb gazdasági czikkek

a legelőidőbb kiszolgálás mellett

gyári áron kaphatók

BERGER TESTVÉREK

juteárak és zsákok gyári raktárában

Budapest, V., Árpád-utca 12. szám.

Az osztrák-magyar kenderfonó és zsinog-
gyárak gyártmányai körponti raktárának
elárúsítása.

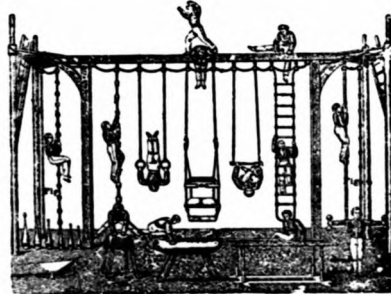
A szegedi kenderfonógyár részvénytársaság
magyarországi vezérképviselete és főraktára.

(5—)

Sürgőnyczim:

KÖTÉLGYÁR

Budapest.

TELEFON:

62—13.

Legjobb és legmegbízhatóbb minőségű

lópokróczokat

ajánl a

BLEIER és WEISZ kötélgyártó cég BUDAPESTEN.

Raktár és iroda: VII., Károly-körút 7. sz.

Továbbá: magyar bácskai kenderből készült

gazdasági kötélárút,

valamint: kocsizó lóhálók, szánhálók, gabonazsákok, vízhatlan ponyvák, kender, csepű, vászontömlők, itató- és tűzivedrek, torna-eszközök, cocus futósznyezkek és lábtörlők, ruhaszárító kötelek. — Lawn-tennis hálók, fogolyhálók stb. e szakmába vágó árukat a legjutányosabb eredeti gyári áron.

Képes arjegyek kívánatra bérmentesen küldetik. — Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

(5—)

1366/1898. sz.

III. ú. o.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. dohányjövédék részére 1898. évi május hó 1-től 1901. évi április hó 30-ig terjedő időtartam alatt szükségelendő kész gyártmány-ládák egy részének biztosítása iránt, ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

A biztosítandó gyártmány-ládák 1898/99. évi körülbelüli szükséglete 96.363 drb. nagy, 19.336 drb. közép és 13.586 drb. kis ládából áll, melyeknek kellékei, belméretei stb. valamint azon m. kir. dohánygyárak, melyekhez azok elszállítandók lesznek, ugy ezen igazgatóságnál, valamint valamennyi m. kir. dohánygyári igazgatóságnál és dohánybevéltő felügyelő-ségnél megtekinthető kimutatásban vannak feltüntetve.

A szállítandó ládának száraz, egészséges, nem repedezett, egyenletes vágású és méretű, továbbá csomóktól mentes deszkákból olyképpen kell előállítva lenniök, hogy azoknak egyesalkatrészei lehetőleg egy, esetleg a közép és kis ládákknál legfeljebb két, a nagy ládák oldal és homlok-részei és a fenék és fedélrészai legfeljebb három egyenlő szélességű darabból gondosan és erősen össze-nyerve álljanak.

Az összes ládák homlok-részei és a ládákra alkalmazandó léczek 20 mm vastag, a fedél, fenék és oldal-részek pedig 13 mm vastag deszkákból készitendők és a ládák összes alkat-részei — a fenék kivételével — a külső felületen legyalulandók.

A közép és kis ládák fenék és fedélrészreire két-két drb, a nagy ládákra a fenék és fődélrészeken kívül még az oldalrészekre is két-két drb 20 mm vastag és 50 mm széles lécz akként szegezendő fel, hogy a szegek fejei a ládák belsejébe essenek, ellenben azok hegyei a lécz külső felén meggörbitve visszahajlítandók és erősen beverendők.

A ládák összeszegezéséhez és a ládák felerősítéséhez kizárólag 53 mm hosszú 28 sorszámú sodronyszegek használhatók.

A szállítandó ládák minőségére nézve az ezen igazgatóságánál elhelyezett minták mérvadók, melyek ugyanitt a hivatalos órák alatt megtekinthetők és azoknak felespéldányai az egyes pályázók esetleges kívánságára a beszerzési árnak megtérítése ellenében kiszolgáltatni is fognak.

A fent körülírt ládák méretei tekintetében beállható változások eshetőségére kikötetik, hogy ezek 5—10% kiterjedésig a megállapítandó szerződési egységárakra befolyással nem lesznek.

Az említett kimutatásban feltüntetett egyévi szükséglet csak megközelítőleg lévén felvéve, a m. kir. dohányjövédék a kiírt egyévi szükségletnek csakis nyolczvanöt (85) százalékkára nézve vállal felelősséget, hogy az, egy évi időtartam alatt tényleg megrendelteni és átvétetni fog, de másrészt a m. kir. dohányjövédék fentartja magának a jogot, hogy a kiírt egy évi szükségleten felül még évenként tizenöt (15)^o -ig a fenálló feltételek mellett tulmegrendelést is teheszen.

Továbbá fentartja magának a m. kir. dohányjövédék azt a jogot is, hogy a kimutatásban fel nem sorolt dohánygyárak és ládafajokon kívül, a köntendő szerződés tartama alatt bármely m. kir. dohánygyár részére, bármely fajta ládát, bármely mennyiségben a megállapítandó feltételek mellett megrendelheszen, mely megrendeléseket vállalkozó feltétlenül fogantatosítani tartozik.

A szállítási határidőre, valamint a szállításokra nézve az „általános szerződési feltételek“ mérvadók, melyek ugy ezen igazgatóság III. ügyosztályában, valamint valamennyi m. kir. dohánygyári igazgatóságnál és dohánybevéltő-felügyelőségénél hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A benyújtandó ajánlatnak következőket kell tartalmaznia:

1. Azon nyilatkozatot, hogy az ajánlattevő a pályázati hirdetésben

foglalt, valamint az általános szerződési feltételeket ismeri és azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja.

2. Az ajánlati egységárakat hazai értékben és pedig a kimutatásban felsorolt valamennyi m. kir. dohánygyár részére szükségelt valamennyi ládanemre (nagy, közép és kisládákra) nézve külön-külön, valamint az össz-árt is betűkkel és számokkal kifejezve.

Csak egyes dohánygyárak szükségletének fedezésére vonatkozó ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

3. Az ajánlattevő címét.

4. Többek részéről együttesen tett ajánlatoknál azon nyilatkozatot, hogy az ajánlat tekintetében egyetemlegesen felelősek, továbbá azon megbízott megnevezését, ki az üzletvitelért felelős, illetve értesítések átvételére jogosítva van.

5. Nem önjogu személyek, továbbá társaságok és más jogi személyek részéről tett ajánlatoknál azon törvényes képviselőnek, igazgatónak, vagy képviselőre hivatott más személynek megnevezését, a ki értesítések átvételére, és a kifizetendő összegek felvételére jogosítva van.

6. A szállítandó cikk, illetve anyagok beszerzésének pontos megjelölését.

Ajánlattevő az ajánlatban hatósági bizonyítványnak mellékelése mellett határozottan kijelenteni tartozik, vajjon saját gyárában fogja-e a ládákat előállítani, vagy pedig másnak gyárából szerzi be; az utóbbi esetben azt is köteles kijelenteni, vajjon hazai vagy külföldi gyárból szerzi-e be a cikket, illetve annak egyes részeit; miután külföldi készitmények egyáltalában nem, vagy csak azon esetben fognak figyelembe vétetni, ha belföldi készitmények egyáltalában nem, vagy el nem fogadható minőségben volnának kaphatók.

Bánatpénzképpen a feltüntetett egy évi szükségletnek megfelelő aján-

lat összárának 5%-a készpénzben vagy állami letételre alkalmas érték-papirokban — takarékpénztári betét-könyvecsék kivételével — valamely m. kir. adóhivatalnál vagy a budapesti m. kir. állampénztárnál leteendő, és az erről szóló nyugta a zárt ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlathoz készpénzben vagy állampapirokban csatolt bánatpénzért a kincstár felelősséget nem vállal.

A letett bánatpénz a szállítási szerződés megkötése esetén esetleg óvadékkul fog szolgálni.

A magy kir. dohányjüvedék fen tartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között — tekintet nélkül az árakra — szabadon választhasson, vagy a cél elérésére más intézkedéseket is tehesen, az ajánlatok el vagy el nem fogadásáról ajánlattevők anélkül, hogy e tekintetben bizonyos határidő kitűzetnék, a lehető legrövidebb idő alatt fognak értesíteni.

Ajánlattevő, tett ajánlata folytán az ajánlat fölötti határozathozatalig, azon ajánlattevő pedig, kinek ajánlata elfogadott, elfogadott ajánlata

alapján a szerződés megkötéséig felelős marad.

Ajánlattevő, tett ajánlatának elfogadásáról szóló értesítésnek vételétől számítva legkésőbb 8 nap alatt tartozik az általános szerződési feltételek 8. § a értelmében a megfelelő biztosítékot letenni, és a szerződésnek aláírása végett ezen igazgató ságnál jelentkezni.

Ha a vállalkozó a kitűzött napig meg nem jelenik, vagy ha meg is jelenik, de az előírt biztosítékot még nem tette le, a bánatpénz felét veszti, mire ezen igazgatóság, más napot tűz ki, a biztosíték lefizetése és a szerződés megkötésére; ha pedig ajánlattevő ezt is eredmény nélkül engedi letelni, bánatpénzének másik felét is elveszti és a bánatpénz a kincstár részére foglaltatik le.

Utóbbi esetben a m. kir. dohányjüvedék fel van jogosítva ládaszükségletét bármely módon biztosítani, vagy pedig az ajánlattevőt ajánlata alapján, — mely itt a szerződés helyét pótolja, — ez elvállalt kötelezettségek teljesítésére szorítani.

Az ivenként 50 krezáros bélyeggel ellátott és lepecsételt írásbeli ajánlatok következőleg czimezve: „Ajánlat a m. kir. dohányjüvedék gyártmányláda szükségletének szállítása iránt az 1366/98. sz. pályázatra“ legkésőbb 1898. évi márczius hó 15-ig délelőtti 10 óráig, a mikor is azoknak felbontása bizottságilag megtörténni fog, az alólírt hatóság segédhivatalánál átadandók, vagy posta útján beküldendők.

Az ezen hirdetményben kitett feltételektől eltérő, valamint azon vállalkozók ajánlatai, kiket a kormány vagy az illető miniszter a közszállítások elnyerésétől kizáródnak nyilvánított, vagy oly vállalkozók ajánlatai, kik a legközelebb elmúlt 3 év alatt teljesített szállítások alkalmával megbízhatlanoknak mutatkoztak, továbbá az elkéssetten beérkezett vagy távirati uton tett ajánlatok, vagy végül oly ajánlások, melyekhez a letett bánatpénzről szóló nyugta csatolva nem lett, avagy a bánatpénz készpénzben csatoltatik — figyelembe nem vétetnek

Budapest, 1898. február hó 21-én.

Magy. kir. dohányjüvedéki központi igazgatóság.

(Utánnymás nem díjazatik.)

„EGYETÉRTÉS”

XXXI. évfolyam.

POLITIKAI NAPILAP.

XXXI. évfolyam.

Csávolszky Lajos

tulajdonos és felelős szerkesztő.

Kossuth Ferencz

főmunkatárs.

Ez a magyar művelt gazda-közönség lapja!

Az **Egyetértés** nem dolgozik a hatásvadászat olcsó eszközeivel, hogy magának egyszerre tömegesen csakhamar újra elmaradó új előfizetőket szerezzen, hanem mindenkor kellő színvonalon álló közleményei, gyors, pontos és minden tekintetben megbízható tudósításai által iparkodik régi jó hírnevét, mint hazánk legelső rangu napilapja, állandóan fenntartani, hogy ez uton ne csak régi előfizetőit kapcsolja állandóan magához, hanem közönségét új hódítások által évről-évre maradandóan meg is szaporítsa.

Hogy ezt a célt elérjük, erre nézve legnagyobb támaszunk a lap nagy terjedelme. Az **Egyetértés** egyetlen egy oldalon majdnem annyi betűt képes közölni, mint a kisebb lapok három egész oldalán s így az **Egyetértés** egy rendes 8 oldalos lapja annyi közleményt tartalmaz, mint ha a kisebb lapok 24 oldalán jelennek meg, a mi azonban csak ünnepnapokon történik. Ilyenkor az **Egyetértés** 12–20, illetőleg a kisebb alakban számítva 36–60 oldalnyi terjedelmű.

Csakis a lap ily nagy méretei teszik lehetővé, hogy az **Egyetértés** mindenről oly bő és részletes tudósításokat közöljön, a melyeket egy más lap sem nyújthat közönségének. Így általánosan ismeretes, hogy az **Egyetértés országgyűlési tudósításai** e nemből a legtekélyesebbek, nemcsak a tudósítások kimerítő volta folytán, hanem annál a tárgyilagosságnál és részrehajlatlanságnál fogva is, mely e tudósításokat minden pártszocietű olvasó előtt is élvezetessé teszi. Egy másik nagy erőssége a lapnak rendkívül bő **tárcza**- és **regényrovata**. Az **Egyetértés** állandóan a legkötönyebb regényeket közli, részint eredeti, részint a modern világirodalom remekeiből válogatva elsőrangú műfordítók

fordításában. Az egy év alatt közölt regények 400–500 nyomtatott ivre, vagyis 40–50 rendes regénykötetre rúgnak. Ily 40–50 kötet regény bolti ára legalább ugyanannyi forint.

Ha most még tekintetbe vesszük az **Egyetértés**nek mindenkor közéletünk kitünőségei és elsőrangú publicisztikái által írott **vezércikkjeit** és egyéb **politikai közleményeit, bő hírvonalait, eredeti táviratait** az ország és a világ minden részében levő saját levelezőitől, továbbá a vasárnaponként megjelenő s egy-egy szaklapot pótló „Irodalom”, „Tanügy” és „Mezőgazdaság” című országos hírű rovatokat s végül az **Egyetértés** legjobban informált **közigazgatási, ipari és mezőgazdasági** rovatát s megbízható tiszteleti tudósításait, bátran kimondhatjuk, hogy az **Egyetértés** a hazai sajtó egyiketlen organuma, mely az intelligens közönség minden osztályának igényeit a legteljesebb mértékben kielégíteni képes.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre — — — — 20 frt. Negyed évre — — — — 5 frt — kr.
Fél évre — — — — 10 „ 1 hóra — — — — 1 „ 80 „

Előfizetések legkezelebbesben postautalványon az **Egyetértés** kiadóhivatalához Budapesten intézendők.

Tisztelettel

az „EGYETÉRTÉS” kiadóhivatala

Budapest, Papnövelde-utca 8. sz.

(4—)